

ПРАВОВА ПРИРОДА БЕЗПОСЕРЕДНЬОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ СУБ'ЄКТИВНОГО ПРАВА ВЛАСНИКОМ

Проаналізовано поняття та сутність безпосередньої реалізації права власності, здійснено дослідження її змісту. Основна увага приділялася дослідженню форм безпосередньої реалізації права власності. Зроблено висновки про те, що реалізацію права слід розуміти як втілення приписів правових норм у правомірній поведінці суб'єктів права, в їх практичній діяльності, її можна розглядати як процес і як кінцевий результат. Реалізація права є складним процесом, що включає в себе включає: механізм реалізації права та форми реалізації права.

Ключові слова: сутність безпосередньої реалізації права власності, порядок реалізації права власності форми безпосередньої реалізації права власності, механізм безпосередньої реалізації права власності.

Постановка проблеми. Реалізація прав власника – складне та багатогранне явище, що включає в себе діяльність самого власника та, в окремих випадках, правозастосовчих органів. У сучасному суспільстві людина прагне до більшої самостійності, свободи та незалежності від держави. Це стосується різних сфер діяльності – економічної, політичної, соціальної. На сьогодні не можна стверджувати про повну автономність власника від держави в процесі реалізації її прав та свобод, тому що існують випадки, за яких людина може реалізувати своє суб'єктивне право тільки за участі органів держави.

Безпосередня реалізація власником своїх прав залежить від багатьох факторів, засобів та умов, які діють у взаємодії, взаємодоповнюючи один одного. Це зумовлює необхідність комплексного дослідження питань безпосередньої реалізації власником своїх суб'єктивних прав, що включає в себе як юридичний, так і психологічний аспекти. Вважаємо, що безпосередню реалізацію необхідно досліджувати як певний механізм, ключовим елементом якого є власник, його суб'єктивні права та обов'язки. Слід зазначити, що в юридичній літературі здійснювалися окремі спроби дослідити цей інститут.

Ступінь наукової розробки проблеми. Аналіз правової природи безпосередньої реалізації прав власності має важливе теоретичне та практичне значення. На сьогодні зростає роль власника в процесі підвищення соціальної активності та переоцінки значення правозастосовної діяльності державних органів як особливого елемента в механізмі реалізації прав власника.

Дослідження безпосередньої реалізації прав власника неминуче торкається питання про права людини та механізму їх реалізації. В процесі дослідження автор звернувся до наукових праць, присвячених теорії прав і свобод людини, а також механізму реалізації й захисту прав людини.

Для формування власних наукових положень і висновків щодо правової природи безпосередньої реалізації прав основою стали дослідження: Е.А. Аграновської, С.С. Алексєєва, С.Н. Братуся, Н.В. Витрук, Ю.И. Гревцова, Л.Н. Завадської, В.Н. Карташова, В.В. Копейчикова, А.И. Корольова, Е.А. Лукашевої, А.С. Мордовец, Н.И. Матузова, В.В. Лазарева, Т.Н. Радько, Л.П. Рассказова, И.В. Ростовщикова, И.Е. Тарханова, К.Б. Толкачева та ін.

Використовувалися останні досягнення вчених в загальній теорії права, та окремих галузевих наук: М.В. Баглая, Н.В. Витрука, Б.Н. Габричидзе, В.П. Грибанова, Д.Л. Златопольського, В.Т. Кабышева, А.Е. Козлова, Е.И. Козлової, О.Е. Кутафина, В.О. Скіпа, Г.В. Мальцева, О.О. Миронова, В.С. Основина, А.Е. Постникова, Б.А. Страшуна, И.А. Умновой, В.Е. Чиркина, Ю.Н. Юшкова та ін.

Мета статті – теоретико-правове дослідження безпосередньої реалізації права власності, визначення його змісту, визначення факторів, які впливають на безпосередню реалізацію суб'єктивних прав власника. В процесі дослідження, було поставлено за мету здійснити аналіз юридичної сутності безпосередньої реалізації прав власника та визначити форми безпосередньої реалізації права.

Виклад основного матеріалу. Питання безпосередньої реалізації прав власника не одержали належного дослідження в загальній теорії права та цивілістиці. У юридичній літературі категорія «безпосередньо» розглядається з різних точок зору: безпосередня форма реалізації права, безпосередня дія права, безпосереднє здійснення прав та ін. [16, с.12]. Проте, не були визначені поняття, ознаки, зміст і форми безпосередньої реалізації прав власника, а також фактори, що визначають ефективність її дії.

У тлумачному словнику безпосередній розуміється як такий що не має проміжних ланок, здійснюється без посередництва когось, чого-небудь, прямиий, особистий (при контактах людей) [11, с.96]. Стосовно реалізації прав власника – безпосередня реалізація означає використання права суб'єктом самостійно й незалежно, насамперед, від державних органів [30, с.134].

При визначенні юридичної сутності безпосередньої реалізації прав власника, необхідно відмежувати її від реалізації шляхом правозастосування. Правозастосування пов'язане з врегулюванням ситуацій, коли для ефективної реалізації суб'єктивного права власника потрібне професійне втручання спеціальних суб'єктів, яких визначає держава. Безпосередня реалізація суб'єктивного права власності не вимагає будь-якого втручання, особа діє самостійно, дотримуючись правових приписів.

У правозастосовних відносинах одним з учасників завжди є суб'єкт, наділений владними повноваженнями, які він зобов'язаний використати для задоволення інтересів інших учасників відносин. При безпосередній реалізації своїх прав власник не має влади щодо інших суб'єктів. Він діє тільки у власних інтересах або в інтересах тих осіб, яких визначає законодавець.

Реалізація прав власника шляхом правозастосування супроводжується прийняттям індивідуального правового акту компетентним органом або посадовою особою, у якому індивідуалізуються суб'єктивні права власника [25]. Це відбувається у випадку порушення права власника, який звертається за захистом свого порушеного права власності до цього компетентного органу за захистом. При безпосередній реалізації немає необхідності в прийнятті таких актів, тому що процес безпосередньої реалізації охоплюється простим, звичайним правовим регулюванням. Таке регулювання передбачає використання нормативного акту в якому закріплюються права та обов'язки власника, а індивідуалізацію прав та обов'язків здійснюють самі суб'єкти-власники, до яких цей акт звернено.

Правозастосування здійснюється в особливих, установлених законом процесуальних формах, це певний процес, що складається з декількох послідовних стадій [13, с.160]. Процедура безпосередньої реалізації прав власника має спрощений характер, в окремих випадках вона взагалі не визначена законом для більшої свободи людини при реалізації своїх прав.

Розкриваючи юридичну природу безпосередньої реалізації необхідно дослідити порядок

безпосередньої реалізації прав власника. Це дозволить підкреслити рівень самостійності в діях власника при встановленні порядку здійснення прав і розкрити одну із сторін безпосередньої реалізації прав власника.

Порядок реалізації права залежить від об'єктивних та суб'єктивних факторів та може змінюватися з розвитком суспільних відносин та вдосконаленням законодавства [35, с.73]. При здійсненні окремих прав особа сама визначає порядок реалізації свого суб'єктивного права та забезпечує їх здійснення [15, с.221]. Якщо закон надає можливість самому носію права власності в повному обсязі визначати порядок організації та реалізації рішення про використання права, то в цьому випадку можна говорити про «ініціативну» процесуальну форму. Тому порядок реалізації прав у цьому випадку можна назвати ініціативним. Такий порядок не припускає, на нашу думку, правозастосовної діяльності, тому що не обмежує особу певною процедурою, повністю покладаючись на її активність та ініціативу. Наприклад, згідно ст.316 ЦКУ правом власності є право власника на річ (майно), яке вона здійснює відповідно до закону за своєю волею, незалежно від волі інших осіб [2]. Тобто, у цих випадках закон надає можливість носію права власності самостійно визначати порядок його реалізації й вживати організаційних заходів для його здійснення.

Порядок з ініціативним порядком реалізації прав власника існує процедурно-правовий порядок, при якому закон спеціально передбачає спосіб реалізації особою своїх прав. Наприклад, згідно ст.136 ГКУ право господарського відання є речовим правом суб'єкта підприємництва, який володіє, користується і розпоряджається майном, закріпленим за ним власником (уповноваженим ним органом), з обмеженням правомочності розпорядження щодо окремих видів майна за згодою власника у випадках, передбачених ГК та іншими законами [3]. У цьому випадку закон передбачає можливість встановлення порядку реалізації, своєрідну процедуру: послідовність дій самого носія прав, а також зміст цих дій, виконання яких і спрямовано на досягнення найбільш повного й точного використання права.

У юридичній літературі висловлюється думка про те, що відсутність правової регламентації порядку реалізації прав ускладнює особам їх здійснення [41, с.78]. У певних випадках це так, але при реалізації прав, пов'язаних з матеріальним благом, встановлення фіксованої процедури може знизити активність власника, придушити його ініціативу.

Грунтуючись на твердженні про те, що існує ініціативний порядок реалізації прав власника й процедурно-правовий, можна зробити висновок про те, що безпосередня реалізація містить у собі як ініціативну, так просту процесуально-процедурну форму реалізації прав власника.

Варто зауважити, що безпосередня реалізація прав власника відрізняється рядом особливих рис: по-перше, у даному процесі приймає участь сама особа, а не спеціально уповноважений на це орган; по-друге, спеціальна процедура реалізації або відсутня, і в кожному конкретному випадку власник самостійно визначає порядок реалізації свого права виходячи із особистого розсуду, власних інтересів та можливостей, або дотримується порядку, встановленого законом; по-третє, відсутній акт застосування права, що індивідуалізує норму права щодо конкретного власника; по-четверте, особа сама визначає обсяг реалізації свого права та навіть може відмовитися від реалізації.

Сутність безпосередньої реалізації прав власника виражається й через її значення в правовому регулюванні [14, с.118]. Для безпосередньої реалізації прав власника необхідні: правові норми, якими передбачене суб'єктивне право, тому що реалізація конкретного права або свободи пов'язана зі здійсненням вимог не тільки тієї правової норми, що його передбачає, але й багатьох інших правових норм, у яких конкретизуються межі змісту цього права, умови й порядок його здійснення; юридичні факти, що викликають настання певних правових наслідків і реалізацію прав власника; правовідносини, в яких здійснюються конкретні суб'єктивні права; фактична поведінка власника.

При безпосередній реалізації прав власника виникають як загально-регулятивні правовідносини (відносини які виникають в процесі виникнення, здійснення припинення, трансформації правовідносин власності), які виникають на основі норм Конституції України, Цивільного кодексу України та інших нормативних актів, так і відносні правовідносини.

На думку Н.И. Матузова відносини загально-регулятивного характеру складаються й існують між: державою й громадянином (наділення осіб основними правами й обов'язками, визначення їх юридичного статусу, його гарантування, взаємної відповідальності й т.д.); самими громадянами як носіями прав й обов'язків (із приводу використання наданих їм можливостей, не перешкоджання один одному в їх реалізації, взаємного визнання й поваги прав й обов'язків); між громадянами, з одного боку, і органами, організаці-

ями й установами, у тому числі суспільними - з іншого (із приводу здійснення прав і виконання обов'язків, взаємної зв'язаності їх у процесі цього здійснення, дотримання чинного законодавства й т.п.) [24, с.95].

Відносини, у яких особа безпосередньо реалізує своє право власності, виникають між певними, контретними суб'єктами правовідносин [9, с.144-153]. У цих відносинах суб'єкти чітко визначені й діють на основі норм, не потребуючи стороннього втручання. Це, як правило відносини, як правило, приватноправового характеру (наприклад купівля продаж, коли правочин не вимагає спеціального оформлення).

Безпосередня реалізація прав особи може виражатися у двох основних формах: активній та пасивній. Форма реалізації суб'єктивного права визначається змістом реалізованого права. Пасивна форма безпосередньої реалізації характерна, як правило, для тих прав, в основі яких лежить користування благами, невіддільними від особи.

Активна форма безпосередньої реалізації прямо залежить від активних дій власника. Це свідомо вольова поведінка власника, спрямована на виникнення юридичних фактів, необхідних для правовідносин, у яких особа й реалізує своє право.

В контексті досліджуваної проблематики постає питання про те чи слід визнавати невикористання права його реалізацією? В юридичній літературі існує точка зору, згідно з якою, якщо особа не використала право, навіть за власною волею, відбувається його реалізація [42, с.26]. ЦКУ в ч.2 ст.12 встановлює правило, згідно з яким нездійснення особою своїх майнових прав не є підставою для їх припинення, крім випадків, встановлених законом [2]. Ця норма виправдовує практику пасивного відношення власника до своїх прав.

Власник свідомо, вільно та на свій розсуд виявляє свою волю в певних визначених нормах права межах і тим самим реалізує право власності, сутність якого виражена в нормах права. При цьому слід враховувати положення ст.319 ЦКУ про те що власність зобов'язує, власник не може використовувати право власності на шкоду правам, свободам та гідності громадян, інтересам суспільства, погіршувати екологічну ситуацію та природні якості землі [2]. Поведінка людини відображає рівень її правової культури, інформованості, соціальної активності [25, с.182]. Виникає питання про те, які фактори визначають поведінку власника. Традиційно в літературі до факторів, що впливають на процес реалізації прав власника, відносять соціальне середовище та психологічні властивості власника [27, с.49].

Безпосередня реалізація, на нашу думку, прямо пов'язана із соціальними процесами, що відбуваються в суспільстві, і внутрішньою психологічною оцінкою своєї поведінки особою. Мова йде про суб'єктивну сторону правореалізації, соціально-психологічної конструкції впровадження прав власника з об'єктивного права в життя за допомогою її активної поведінки.

Тобто мова йде про розсуд власника. Згідно ч.1 ст.319 ЦКУ власник володіє, користується, розпоряджається своїм майном на власний розсуд. Особа усвідомлює, осмислює своє право з точки зору його змісту, меж, результативності, приймає рішення щодо напрямків його реалізації, обирає шляхи його забезпечення, можливого захисту та ін.

Найважливішу роль при цьому відіграють індивідуальні потреби, які, впливаючи на людину, визначають основні компоненти соціально-психологічної регуляції її поведінки: інтереси, цілі, мотиви, волю, емоції, соціально-правову установку. Всі названі компоненти виступають в якості єдиної системи. Неправильно зрозумілий інтерес, невірно поставлена ціль, недобросовісна мотивація тягнуть за собою різні колізії в реалізації права, його неефективність, а також можливість виникнення зловживання правом. Численні соціальні фактори впливають на якість реалізації суб'єктивного права власника.

Соціальні фактори, що визначають якість і зміст безпосередньої реалізації прав власника можна умовно поділити на групи. Одні охоплюють зовнішні відносно власника умови та фактори. До них слід віднести економічну, соціальну структуру, політичні процеси й світоглядну основу суспільства. До інших можуть бути віднесені елементи соціального оточення власника, тобто все те що щоденно впливає на поведінку та вчинки людини: родина, друзі, трудовий колектив, найближче оточення. Ще одну групу формують фактори, що залежать від самого власника, які мають вирішальне значення при безпосередній реалізації прав. Це внутрішні якості та властивості власника, від яких прямо залежить ефективність реалізації права: загальна та правова культура, свідомість та активність, відповідальність і дисципліна, а також загальний світогляд власника [6, с.61].

Природа соціального середовища, у якому здійснюється реалізація основних прав власника, може бути розкрита через діяльність індивіда, яка проявляється в конкретних зв'язках та правовідносинах. Під соціальним середовищем власника слід розуміти суспільні умови, які здійснюють на особу

вплив. Свідомість, діяльність, активність власника є результатом безперервної взаємодії між особою та соціальним середовищем.

Безпосереднє соціальне оточення власника, як і соціальне середовище в цілому, охоплює різноманітні сфери взаємин людей: економічні, соціальні, духовні та ін. Мікросередовище власника в структурному відношенні включає різноманітні умови й фактори. Насамперед, це економічні умови (рівень добробуту, сфера економічної діяльності власника, матеріальні потреби), культура, відпочинок, побут, відношення до громадського обов'язку, психологічні установки, суспільна думка, морально-психологічний клімат суспільства.

Безперечним є факт впливу індивідуальних властивостей власника, на процес безпосередньої реалізації права власності. Власник при здійсненні своєї поведінки керується не тільки правовими нормами, але, насамперед, своїми інтересами, поглядами, уявленнями, емоціями, почуттями, що складаються й змінюються не тільки під тривалим впливом сукупності соціальних і природних факторів, але й під безпосереднім впливом конкретних життєвих обставин, навколишнього середовища [37, с.125]. Тому успіх реалізації правової норми, що закріплює права й свободи власника, не може не залежати в конкретних випадках від внутрішніх особливостей людини.

Юридичний і соціальний механізми безпосередньої реалізації прав власника - «це зовнішні фактори, що забезпечують трансформацію законодавчо закріплених соціальних благ і можливостей у реальну поведінку. Однак у забезпеченні реалізації прав важлива роль належить внутрішнім умовам власника, під якими психологи розуміють її структуру, складний соціально-психологічний механізм, що виступає в якості регулятора її поведінки, її діяльності» [33, с.28].

Дослідження соціально-психологічного моменту в реалізації особою своїх прав необхідно для кращого розуміння соціальної активності власника, рушійних мотивів при безпосередній реалізації права власності, тому що правові норми не здатні безпосередньо викликати вчинки людей. Норми повинні відобразитися у свідомості, перетворитися в елемент внутрішнього світу людини, стати, власне, засобами регулювання поведінки. Необхідно «включення» складного механізму, пов'язаного із соціально регуляцією поведінки, засвоєнням правових норм і цінностей [26, с.36].

Ефективність безпосередньої реалізації прав, відношення до своїх прав не можуть бути зрозумілі без врахування мотивів, в силу яких

особа використовує свої права. Мотив є сполучною ланкою між потребами, інтересами й метою власника в сфері реалізації свого суб'єктивного прав. Тільки з урахуванням мотивів, якими керується особа у своїй діяльності, можна судити про характер і стабільність її поведінки.

Суб'єкт права власності, розглядаючи суб'єктивне право як сукупність можливих форм поведінки, на основі осмислення правової норми виробляє власне відношення до неї, власну систему цінностей.

На поведінку власника впливає і її моральне відношення до суспільства, почуття відповідальності за свою поведінку, що характеризується усвідомленням і виконанням особою свого суспільного й громадянського обов'язку. Відповідно до ч.ч. 4,5 ст. 319 ЦКУ власність зобов'язує, власник не може використовувати право власності на шкоду правам, свободам та гідності громадян, інтересам суспільства, погіршувати екологічну ситуацію та природні якості землі [2]. При безпосередній реалізації права власності категорія «відповідальності» в такому контексті, виступає, на нашу думку, як позитивна.

На нашу думку, відповідальність за правомірну поведінку суб'єкта може розглядатися не тільки як моральна, але і як правова категорія, яку необхідно досліджувати, розвивати й удосконалювати. Як правило, позитивну відповідальність розглядають як почуття обов'язку, сумлінне відношення до виконання своїх обов'язків. Тому позитивну відповідальність слід розглядати як сумлінне відношення людини до своїх прав.

Реалізація особою своїх прав є показником ефективності правового регулювання, поєднання інтересів власника та держави. Якщо особа активна щодо реалізації своїх прав, то в цьому проявляється її позиція щодо необхідності для неї тих прав, якими вона користується. Тут проявляється зворотний зв'язок держави з людиною. Але це можливо за умови, що держава встановлює такий правовий режим, при якому людина безперешкодно зможе скористатися своїм правом. Існує система гарантій, що дозволяють власнику скористатися закріпленим правом, а інакше воно залишиться просто декларованим.

Безпосередня реалізація відбувається тільки при психологічному осмисленні людиною своїх дій, їх необхідності, зацікавленості в них. Людина відповідає за те, що вона здійснила певним чином. Отже, у процесі безпосередньої реалізації своїх прав особа виступає як соціально відповідальний індивід, який приймає участь у суспільному житті, виявляє свою правову пози-

цію щодо необхідності здійснення наданих державою прав своїми діями. Вона своєю поведінкою схвалює наче схвалює волю держави.

Юридична відповідальність у безпосередній реалізації прав власника виступає в якості засобу, міри та гарантії правомірної поведінки індивідів, тому, з одного боку, юридична відповідальність забезпечує особі певну сферу свободи, а з іншого боку – обмежує цю сферу державним примусом, несприятливими наслідками для правопорушника.

Висновки. Отже, безпосередня реалізація прав власника – це регламентований правовими нормами процес самостійного здійснення прав власником без допомоги спеціально уповноважених органів та осіб. Це сфера самовираження власника, його правової активності.

Сутність безпосередньої реалізації права власності складається з об'єктивного та суб'єктивного елементів. Об'єктивний елемент виражається в тім, що правові норми, що закріплюють право власника, не передбачають для його реалізації правозастосовної діяльності. Свою поведінку особа визначає самостійно, у необхідних випадках дотримуючись процедури, передбаченої в законі. У суб'єктивному розумінні безпосередня реалізація обумовлена інтересами й потребами власника, це прояв її соціальної активності, рівня правової культури й позитивної відповідальності перед державою та суспільством. Безпосередня реалізація особою своїх прав залежить від її соціального оточення, економічного добробуту, соціально-психологічного клімату суспільства, а також рівня гарантування прав та інших правових явищ.

Список літератури

1. Конституція України: Прийнята Верховною Радою 28 червня 1996 року // ВВР України. - №30. – ст.141.
2. Цивільний Кодекс України: Прийнятий 16 січня 2003р. – К.: Істина, 2003.
3. Господарський кодекс України: Прийнятий 16 січня 2003р. // Офіційний Вісник України 2003, N 11, ст. 462
4. Актуальні проблеми цивільного права і цивільного процесу в Україні /ЯМ. Шевченко, Ю. Л. Бошицький, А. Ю. Бабаскін, М. В. Венецька, І. М. Кучеренко та ін. — К.: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2005. — 456 с.
5. Альманах цивілістики: Сборник статей. Вып.5 / Под ред. Р.А.Майданника. – К.: Алєрта, 2012. – 624 с.

6. Безбах В.В., Пугинский В.К. Основы российского гражданского права: Учеб. пособ. – М., 1995.
7. Безсмертна Н. Межі здійснення права приватної власності в Україні // Право України. – 2002. - №6. – С.53-57.
8. Безсмертна Н. Співвідношення понять «право власності» та «здійснення права власності» // Право України. – 2003. - №11. – С. 133 – 137.
9. Бемянская О.В. Юридическая природа и сущность непосредственной реализации прав и свобод личности // Правовая политика и правовая жизнь. – М., Саратов, 2003, № 4. – С. 144-153.
10. Васильев А.М. Правовые категории. Методологические аспекты системы категорий права. – М., 1976.
11. Великий тлумачний словник української мови / Упоряд. Т. В. Ковальова. — Харків: Фоліо, 2005. — 767 с
12. Вінник О. М. Господарське право: Курс лекцій. – К.: Атіка, 2004. – 624 с.
13. Воеводин Л.Д. Социально-правовой механизм осуществления прав, свобод и обязанностей граждан и место в нем правоприменения // Правоприменение в Советском государстве. М., 1985.
14. Воеводин Л.Д. Юридический статус личности в России. Учебное пособие. – М.: НОРМА, 1997. – 294 с.
15. Германов А.В. От пользования к владению и вещному праву. – М.: Статут, 2009. – 700с.
16. Горбась Д. В. Здійснення суб'єктивних цивільних прав фізичних осіб: поняття, способи, межі : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук / Д. В. Горбась. – К., 2009.
17. Горбась Д. Сутність здійснення суб'єктивного цивільного права // Підприємництво, господарство і право. – 2003. - №2. – С. 27-29.
18. Гредескул Н.А. К учению об осуществлении права. Интеллектуальный процесс, требующийся для осуществления права: Юрид.исслед. / Гредескул Н.А. – Х.: 1900. – 235 с.
19. Грибанов В.П. Осуществление и защита гражданских прав. – М.: Статут, 2000.
20. Дзера О.В. Институт права собственности за новым гражданским законодательством и европейские стандарты с охороны права собственности // Университетські наукові записки. 2005. № 1-2. Часопис Хмельницького ун-ту управління та права. – С.69-74.
21. Еволюція цивільного законодавства України: проблеми теорії і практики / Кол. монографія; За ред. Я. М. Шевченко. – К.: Юридична думка, 2007. – 340 с.
22. Загальна теорія держави і права // За редакцією проф. М. В. Цвіка, доц. В. Д. Ткаченка, проф. О. В. Петришина // Харків: Право, 2002.
23. Захихайло Д.В. Стратегія держави в системі законодавчого регулювання економічних відносин // Вісник АПНУ. 2006. № 1. С.129-137.
24. Матузов, Н.И. Правовая система и личность / Н.И.Матузов. – Саратов, 1987.
25. Механизм непосредственной реализации прав и свобод личности. Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Бемянская О.В. – Тамбов, 2003. – 182 с.
26. Мирошникова Н.И. Механизм осуществления субъективных гражданских прав. — Ярославль, 1989. — С. 36.
27. Мозолин В.П. Право собственности в Российской Федерации в период перехода к рыночной экономике. — М., 1992. — С. 49.
28. Общая теория права и государства: Учеб.для вузов/ Лазарев В.В.– 3-е изд.,перераб.и доп.. – М.: Юристь, 2000. – 520 с.
29. Пересыпкин А.С. Некоторые аспекты исследования конституционного правосознания // Государство и право. – 2005. - № 1. – С. 92.
30. Правознавство: Підручник / За ред. В. В. Копейчикова А. М. Колодія. — К: Юрінком Інтер, 2004.
31. Проблемні питання у застосуванні Цивільного і Господарського кодексів України / Під ред. Яреми А.Г, Ротаня В.Г. - К.: Реферат, 2005. - 336 с.
32. Рабінович П. М. Основи загальної теорії права та держави : навчальний посібник / Рабінович П. М. – Вид. 10-е, зі змінами. – Львів : Край, 2008. – 224 с.
33. Решетов Ю.С. Реализация норм советского права. Системный анализ. Казань, 1989. С. 28.
34. Рубашенко М. Зловживання правом як загально правова категорія: допустимість, сутність, кваліфікація // Юридичний журнал. – 2010. - №4. – С.110-119.
35. Серветник А.А. Правоприменение при реализации объективного и субъективного гражданского права. – Цивилистические записки. Межвуз.сб. научн. трудов. Вып.2. – М.: Статут, 2002. – С.73-104.
36. Скакун О.Ф. Теорія держави і права: Підручник / Пер. з рос. — Харків: Консум, 2001. — 656 с.
37. Скловский К.И. Собственность в гражданском праве. — М., 2000.
38. Сливка С. С. Юридична деонтологія. Підручник. Вид. 2-е, пере-роб. і доп. – К.: Атіка, 2003. – 320 с.

39. Спасибо-Фатеева І.В. Трансформери власності в індивідуально-суспільному аспекті // Вісник АПНУ. 2006. № 1. – С.91-99.

40. Теория государства и права / Под ред. М.М. Рассолова, В.О. Лучина, Б.С. Эбзеева. М., 2000. – С. 299 - 300.

41. Теория права и государства. Проблемы теории права и государства. Вопросы и ответы. Протасов В.Н. М.: Новый Юрист, 1999. — 240 с.

42. Тertyшников В.И. Формы защиты и осуществления субъективных прав граждан, иностранных граждан, лиц без гражданства и юридических лиц: Учеб. пособие / Тertyшников В.И., Тertyшников Р.В.: - Х.: 1999. – 176с.

43. Харьковская цивилистическая школа: монография / под ред. И.В.Спасибофатеевой. – Харьков: Право, 2012. – 424 с.

Стаття надійшла до редколегії 20 травня 2013 року.

Рекомендована до опублікування у “Віснику” членом редколегії О.В. Гетманцевим.

Y.P. Patsurkivskyu

Legal nature of the immediate implementation of a subjective right of the owner

Summary

The article analyzes the concept and essence of the immediate implementation of property rights, carried out a study of its contents. The main attention was paid to the study of forms of immediate implementation of property rights. It is concluded that the realization of the right should be understood as the embodiment of the requirements of the law in any lawful behaviour of the subjects of the law, in practice, it can be considered as a process and an outcome. Implementation of the right is a complex process, involving includes: the mechanism of realization of the right and manner of exercising the right.

Key words: the essence of immediate realization of the right of property, the order of implementation of property rights and a form of immediate realization of property rights, the mechanism of direct implementation of property rights.

Ю.П. Пацурківський

Правовая природа непосредственной реализации субъективного права собственником

Аннотация

Проанализировано понятие и сущность непосредственной реализации права собственности, осуществлено исследование ее содержания. Основное внимание уделялось исследованию форм непосредственной реализации права собственности. Сделан вывод о том, что реализацию права следует понимать как воплощение предписаний правовых норм в правомерном поведении субъектов права, в их практической деятельности, ее можно рассматривать как процесс и как конечный результат. Реализация права является сложным процессом, включающим в себя включает: механизм реализации права и формы реализации права.

Ключевые слова: сущность непосредственной реализации права собственности, порядок реализации права собственности и формы непосредственной реализации права собственности, механизм непосредственной реализации права собственности.